

MINISTERIE VAN
LANDBOUW EN VISSERIJ

11 december 1984

No. NMF/N-9070

Dir.-Gen. Landelijke
Gebieden en Kwaliteitszorg
Directie Natuur, Milieu
en Faunabeheer

DE MINISTER VAN LANDBOUW EN VISSERIJ

Gehoord de Natuurbeschermingsraad, Burgemeester en Wethouders van
Leimuiden en Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland;

Gelet op artikel 21, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet
(Stb. 1967, 572);

BESLUIT:

Het op bijbehorende kaart SN91 aangegeven gebied, bekend onder de
naam "Geerpolderplas", dat eigendom is van de Staat, wordt aan-
gewezen als staatsnatuurmonument;

Van deze beschikking zal mededeling worden gedaan in de
Nederlandse Staatscourant.

's-Gravenhage, 11 december 1984

DE MINISTER VAN LANDBOUW EN VISSERIJ,
Voor deze,
DE SECRETARIS-GENERAAL,

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping strokes.

TOELICHTING

1. Inleiding

Het staatsnatuurmonument "Geerpolderplas" is gelegen in de gemeente Leimuideren en beslaat een oppervlakte van ca. 35 ha. Het terrein bestaat uit de Geerpolderplas (water), oeverlanden en enkele eilanden. De eilanden zijn deels begroeid met schraallandvegetaties, riet- en moerasvegetaties en zijn deels in gebruik als tuinland. Het gebied ontleent zijn natuurwetenschappelijke betekenis vooral aan floristische, avifaunistische en entomologische waarden. De als staatsnatuurmonument aan te wijzen gronden en wateren zijn eigendom van het Ministerie van Landbouw en Visserij. Het gebied wordt door het Staatsbosbeheer beheerd als natuurreservaat met uitzondering van het tuinland dat in gebruik is bij een agrariër.

2. Natuurwetenschappelijke betekenis en natuurschoon

De Geerpolderplas is ontstaan door vervening, gevolgd door afslag. In het noordelijke deel is het patroon van legakkers en petgaten nog duidelijk zichtbaar. Enige legakkers zijn in gebruik als tuinland en worden nog steeds met bagger uit de petgaten opgehoogd. De botanische betekenis van het natuurmonument is met name gelegen in het voorkomen van trilveenachtige moerasvegetatie op sommige eilanden. Deze vegetatie kan gerekend worden tot het Biezenknoppen-Pijpestrootjesverbond en bevat soorten als Kamvaren, Moerasvaren en Koningsvaren, Padderus, Ronde zonnedaauw en diverse soorten veenmos. Ook worden schraallandvegetaties aangetroffen waarin Blauwe zegge, Pijpestrootje, Tweerijige zegge, Veelbloemige veldbies, Veenpluis en Veenreukgras domineren. In de oeverlanden groeit op de overgangszone een rietkraag met naast Riet ook Gewone wederik, Rietorchis en Zwanebloem. De meeste eilanden zijn bezet met moerasbos, dat op spontane wijze is ontstaan. Dit bos bestaat voornamelijk uit Els. Op een paar plaatsen is een Wilgen-Berkenbos tot ontwikkeling gekomen met als voornaamste soorten Gagel, Kruipwilg en Zachte berk.

Op en rond de oevers broedt een groot aantal soorten vogels. De rietkragen langs de oevers bieden broedgelegenheid aan onder meer Kleine karekiet en Rietgors. In de moerasbossen broeden Boomvalk, Ransuil en Torenavalk en bevindt zich een kolonie van Blauwe reigers. De plas is in de herfst en in de winter van betekenis als pleisterplaats voor watervogels. Kuifeend, Smient, Tafeleend, Winter- en Zomertaling komen dan in vrij grote aantallen voor.

Van de overige fauna is het voorkomen bekend van Bruine kikker, Groene kikker, Rugstreepad, Bunzing en Hermelijn. In entomologisch opzicht is het natuurmonument van betekenis door het voorkomen van een aantal vlindersoorten als gevolg van de gevarieerdheid van het terrein. Een in 1982 uitgevoerde inventarisatie naar het voorkomen van dagvlinders leverde o.a. de volgende soorten op: Atalanta, Citroenvlinder, Dagpauwoog, Distelvlinder, Groot Koolwitje, Kleine vos en enige soorten van het geslacht Zandoogje.

Het natuurmonument is door zijn afwisseling en relatieve ongereptheid van belang uit een oogpunt van natuurschoon.

3. Begrenzing

De begrenzing van het staatsnatuurmonument is gebaseerd op de eigendoms-situatie van het gebied. De eigendommen van de Staat, aangegeven met een raster op de bij de beschikking behorende kaart SN91 worden aangewezen als staatsnatuurmonument.

4. Beheer en rechtsgevolgen

Het beheer van het natuurmonument is met uitzondering van het tuinland gericht op het behoud en waar mogelijk herstel van de natuurwetenschappelijke betekenis. Het beheer wordt uitgevoerd door het Staatsbosbeheer, het tuinland is in gebruik bij een agrariër voor de teelt van perkgoed. In hoofdlijnen komt het beheer op het volgende neer:

- t.a.v. wateren: Op de wateren zullen geen beheersingrepen plaatsvinden. Ten zuiden van het grootste complex oeverland is een wilgenvlechtscherm aangebracht met het doel de golfslag van het water te breken. Hierdoor wordt de oeverafslag beperkt en het behoud van de oeverzones bevorderd.
- t.a.v. de rietlanden: De rietkragen en de trilvenen worden eenmaal per jaar gemaaid in de herfst. Het maaisel wordt afgevoerd.
- t.a.v. de schraallanden: Deze worden eenmaal per jaar gemaaid in september. Het maaisel wordt afgevoerd. Een perceeltje grasland ten zuiden van de plas met een voedselrijke bodem wordt gehooïd in juni en september.
- t.a.v. de bossen: Het grootste deel van het bos wordt beheerd als hak-hout met een omloop van 10 jaar. Voldoende hoge bomen worden gespaard als nestplaats voor de Blauwe reigers. Een klein deel van het bos, dat beschut is gelegen en minder gevoelig is voor windworp, wordt als strikt bosreservaat beheerd.
Een deel van de wilgen wordt als griend beheerd met een 3-jarige cyclus. Het vrijkomende hout zal benut worden om het wilgenvlechtscherm te onderhouden.
- t.a.v. het tuinland: Vooralsnog blijft dit gebruik gehandhaafd. Op langere termijn wordt gestreefd naar het verminderen van de oppervlakte tuinland.

Teneinde verstoring van broedvogels vanaf het water te voorkomen is het noodzakelijk het noordelijke deel van de plas en het water tussen de leg-akkers voor recreatie af te sluiten. Dit zal geschieden op basis van artikel 17 van de Natuurbeschermingswet.

Van dit verbod zullen de gebruikers worden uitgezonderd, voor zover zij van het water gebruik moeten maken om het beheer uit te oefenen.

Voorts geldt in het algemeen het verbod van artikel 16 van de Natuurbeschermingswet om het natuurmonument te verontreinigen, daarin planten, bloemen of takken uit te steken, te plukken, af te snijden of te vervoeren, dieren te verontrusten, te vangen of te doden of zulks te pogen, of in het algemeen schade aan de natuur toe te brengen.